

חלק ז: "מדוע לא?"

יחסי מין בגיל העשרה: מדוע לא?

בפגישותי עם בנות בגיל העשרה, חברות תנועת-נוער חילונית, נשאלתי:
"מדוע אין לקיים יחסי-מין בגיל צעיר?"

השאלה שנוסחה בצורה זו הבהירה לי כי אותן הגבלות טבעיות, שבמשך דורי-דורות היו נחלתן של צעירות מישראל, אינן מובנות עוד מאליהן. בעבר שכנו הצניעות והעדינות בתחום ההכרה ומתחת לסף ההכרה, והיצר היה צריך לעמול קשה על-מנת להצליח לפתות בת מישראל; ואילו עתה – מסגרת המשפחה פרוצה לכל.

התלבטתי בבעיה, כיצה להסביר את מערכת האיסורים והאזהרות לציבור שהעקרונות הדתיים-אבסולוטיים אינם נר לרגליו. האם יכולים שיקול דעת והכרה להביאו לשליטה עצמית? כדברים הכאים אנסה להציע תשובות לשאלה זו.

משפחה – או בדידות?

נראה לי, שראשית כל כדאי לעורר כל נער לשאול את השאלה, כיצד הוא רוצה לראות את עצמו בעתיד; ולוא דווקא בזמן הקרוב, בעוד שנה-

רחל נריה / מול מבוכת המתירנות

שנתיים, אלא בזמן הרחוק יותר: האם יחיה כבודד, הדואג אך ורק לצרכיו, או שמא כיחיד במסגרת של משפחה הדואגת לצורכי כל האנשים המשתייכים אליה? מחקר, שנעשה בארצות-הברית בשנים האחרונות, גילה, כי למעלה מ-56% מבני הנוער ראו בתא המשפחתי את התשובה הטובה ביותר לשאלה זו. במחקר דומה, שנעשה באנגליה בקרב גברים צעירים, הודו 29% מהם, שמשאת-נפשם היא להינשא; ו-72% מהם ציינו, שרצונם להינשא נובע מתשוקתם לילד משלהם. במידגם מייצג של נוער בבי"ס תיכון נשאלו תלמידים "לשם מה צריך אדם להתחתן?" בתשובתם העניקו את הציון הגבוה ביותר לנימוק: "כדי לאהוב, להיות נאהב".

אילו שאלנו את בני הנוער מה הציפיות שלהם מן הנישואין, נדמה לי, שבנוסף על הרצון להיות נאהבים ולהוליד ילדים היו מתקבלות תשובות כמו: תחושת יציבות עם בן-זוג אהוב, הרגשת בטחון באהבה, הרגשת השתייכות, רצון ליצור פינה עצמאית-ייחודית, וכיוצא באלה. לשם הבהרה רצוי להציג שאלות נוספות: האם נישואין מוצלחים הם מקרה? האם באופן טבעי שני בני-אדם, האוהבים איש את רעהו, מצליחים בנישואין, ואם לא — מדוע? דומני, שאחוז הגירושין הגדול, המגיע בארצות מסוימות לכ-33%, מוכיח כי אין התשובה על שאלה זו קלה כלל וכלל. הגדיר את הבעיה אחד מגדולי החוקרים: "או שמשו אינו כשורה עם בני-אדם, או שאנשים בלתי מתאימים נישאים איש לרעהו".

אין אני רוצה להיכנס כאן לשאלה של בחירה נירוטית של בן-זוג, אם כי מחנך איננו פטור מלהדריך את חניכיו בנידון; ספרו של פרופסור דרייקורס "נישואין — האתגר" יכול להועיל למחנך בשטח זה. רוצה אני להתעכב בעיקר על חלקו הראשון של המשפט: "או שמשו לא בסדר עם בני-אדם".

יחסי אנוש — מרכיב חשוב בחיי הנישואין

טרמן, קינסי ופרופסור דרייקורס חוקרים העוסקים בבעיות המשפחה, עמדו על כך שמערכת יחסי-אנוש היא מרכיב חשוב בחיי הנישואין לא פחות, ואף יותר מאשר בעיות המין.

החינוך לחיי משפחה צריך לכלול בראש ובראשונה חינוך ליחסי-אנוש: יחס של כבוד לאדם, התחשבות בזולת, נכונות לשיתוף פעולה ולהיות לעזר לבן הזוג השני, חינוך לכנות וליושר עצמי, פתיחות למצוקת הזולת וכיוצא באלה. מערכת היחסים בין בני הזוג היא המשך להתנהגותו של כל אחד מבני-הזוג בתקופה שלפני הנישואין; התנהגות זו קובעת במידה רבה את מידת ההסתגלות וההתאמה בין בני הזוג לאחר הנישואין.

אהבה היא מרכיב חיוני בתא המשפחתי, אולם רצוי שבני-הנוער יידעו שיחסי-אנוש תקינים ואמינים הם המצמיחים את האהבה ומטפחים אותה; ואילו מערכת יחסים, המושתתת על מתח, על עצבנות, על חוסר-התחשבות ועל זלזול, הורסת ומנוונת אותה. הגורם למריבות המרובות בין בני-זוג, שהיו מאוהבים מאוד זה בזה לפני הנישואין, הוא על-פי-רוב הגורם האנושי המתבטא באנוכיות, בשתלטנות או בנוירוטיות של אחד מבני הזוג או של שניהם. אנשים שלהם תכונות אלה אינם מקובלים בחברה וכמו-כן אין הם שותפים אידיאליים לבניית חיי משפחה, אם כי ייתכן שהם "סקסיים" מאוד.

מן הראוי להדגיש בפני הנוער את העובדה שאף בעיות קשות, בתחום שבינו לבינה, המתגלות לפעמים בחיי המשפחה; יסודן באישיות אנוכית, אגוצנטרית ונוירוטית; כמו-כן יש לשנן בפני הנער, כי דווקא בתחום זה באה האישיות לידי ביטוי בצורה החזקה ביותר.

השפעת התקופה שלפני הנישואין על חיי הנישואין

בתקופה שלאחר הנישואין ממשיכה התייחסותם של בני הזוג לנושא המין כפי שהיתה קודם לנישואין. התנסות מינית בגיל העשרה — גדולים סיכוייה לכישלון בשל חוסר בגרות נפשית של המתבגר, פחדים ורגשות אשמה המלווים את המעשה.

לעומת זה, שליטה עצמית של המתבגר בגיל הנעורים מפתחת מעצורים, הופכת את הדחפים המופנמים למקור אנרגיה רב עוצמה של אהבה ומסירות לבן-הזוג, ומגדילה את הציפיות לקראת חיי משפחה יציבים ומאושרים.

סיבות טובות

אשר לשאלה הישירה: "מדוע לא?", מדוע אין לקיים יחסי מין בגיל צעיר, הגישה הדתית העקרונית היא שיחסי אישות הם מקודשים, בבחינת "ברית קודש", ומותרים רק במסגרת המשפחה; רק במסגרת זו ניתן ליישם את שלושת היסודות של המין:

א. יסוד "פרו ורבו".

ב. יסוד "ושימח את אשתו".

ג. סיפוק הצורך האנושי בנפש קרובה: "לא טוב היות אדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו".

נוסף על כך יש להתייחס לאספקטים שונים:

א. קיים יחס הפוך בין יחסי-מין לבין התפתחות האישיות;

ב. קיים פער בגיל צעיר בין הבגרות הפיסית לבין הבגרות הנפשית;

ג. המניעים לחברות קבועה שונים אצל הבנים ואצל הבנות.

ד. תחושת המיניות של הבת רדומה בגיל ההתבגרות, וכתוצאה מקירבה גופנית היא מתעוררת בטרם עת;

ה. המתירנות היא לפעמים תוצאה של לחץ חברתי בלבד.

ו. כל ניתוק של "חברות" גורם משבר נפשי עמוק אצל הנעזב, שרשמיו בגיל צעיר עמוקים ביותר.

ז. דחף מיני מוגבר בגיל ההתבגרות הוא תוצאה של נזירות ושל גירויים מוגברים; ניתן להקטין את הדחף בריפוי הנזירות ובהתרחקות מגירויים;

ח. יחסי-מין בגיל צעיר מדגישים בעיקר את הצד הגופני, ומהווים הכנה גרועה לנישואין.

ט. יחסי-מין בגיל צעיר הם תוצאה של רצון להתנסות, סקרנות ויצר הרפתקנות.

1. במקרה של הצלחה הופכת ההתנסות להרגל, וקיים חשש שגם אם תסתיים החברות, ימשיכו המתבגרים בהרגל זה.
2. במקרה של כישלון, עלולה להיפגם ההסתגלות המינית הלגיטימית.
3. הסיפוק המיני הופך להיות פיצוי לכל תסכול.
- י. המגע המיני הראשון, הקובע גם עובדה פיסיולוגית (ניתוק קרום הבתולין), כשהוא נעשה שלא במסגרת הנישואין הוא מנתק את הבת מעולמה השליו ומעמיד אותה בפני קונפליקטים קשים עם החברה והסביבה הקרובה.
- יא. קיומם של רגשות אשמה הוא קשה, ומערער את שלוות הנפש.
- יב. תדמית הבת בעיני עצמה נפגמת.
- יג. תדמית הבת נפגמת לעתים קרובות גם בעיני בן-זוגה.
- יד. החברה אינה רואה בעין יפה העדר בתולים.
- טו. נוסף על הבעיות הנפשיות אין להתעלם מהסיכונים הבאים:
 1. החשש מהריונות.
 2. החשש מאבהות בטרם עת.
 3. נישואי כפייה עקב ההריונות.
 4. הפלות מלאכותיות והשלכותיהן הגופניות והנפשיות על הנערה.
 5. הסכנות שבהידבקות במחלות מין.

יחסי מין בגיל ההתבגרות:

מובאות ממקורות שונים

הדברים הבאים נכתבו בידי הוגי דעות, פסיכיאטרים ומחנכים ובכוחם לחזק — גם בקרב הנוער שאיננו שומר תורה ומצוות — את ההכרה בצורך בשליטה עצמית.

מסחורו של המין

אחד האפיונים החשובים של זמננו הוא מסחורו של המין. המין מנוצל בגלוי וללא בושה להפצתם של סרטים, ספרים, עיתונים ומצרכים אחרים. ריבויים של אמצעי התקשורת ההמוניים והתפשטותם מסייעים לתהליך זה וכך עדים אנו לדה־פרסונליזציה של המין: המין מופקע מן התחום האישי כחוויה פרטית ומקבל מעתה מימד חדש, סתמי, לא אישי, המסלפו מעיקרו. היחס אל הזולת הוא כאל "זה", או "הלז", במקום יחס אמיתי של "אני־אתה".

לאמיתו של דבר, יחסי מין אינם יחסים גופניים המכוונים לשם פרייה ורבייה בלבד. האישיות הפרטית על כל רבדיה משתקפת בהם. ליחסי קרבה, שאינם מנוצלים לרעה ואינם משקפים יחס של קניין כלפי בן-הזוג, דרושים שותפים הנכונים להטיל משמעת על דחפיהם. השליטה העצמית וכוחו של האדם לכבוש את יצרו הם המשמשים בסיס לקשר האישי.

במציאות, שבה נעשה המגע המיני לאפיזודה חולפת, רואה ה"קונה" כבן זוגו לא אישיות עצמית אלא אובייקט לניצול: בנסיבות אלה מאבד מגע זה כל קשר אישי.

מי שמחפש רק את החלקי, רק את הגוף, רק את ה"מועיל", נותר חסר סיפוק אף ברמה האירוטית משום שכאשר הוא מאבד את כוליותו של הזולת הוא מאבד את חד פעמיותו.

(פרופ' מונפורד הריס 1966 כרך 20 CONSERVATIVE JUDAISM, צוטט בכתב העת "דעות")

יש ללמוד משמעותה של האהבה

ההנחה, שהאהבה אינה טעונה לימוד כלשהו, יסודה בערבוך-התחומין שבין החוויה ההתחלתית של ה"התאהבות" לבין המצב הקבוע של היות מאוהב.

כאשר שני אנשים שהיו זרים זה לזה, כפי שהננו כולנו, מניחים פתאום למחיצה שביניהם להתמוטט וחשים קרבת גומלין, חשים כי אחד הם, הרי חיזיון זה של אחדות הוא אחת החוויות המרנינות ביותר והמסעירות ביותר שבחיי אדם. על אחת כמה וכמה נפלאה היא ומופלאה לגבי אנשים מסוגרים, מבודדים, השרויים בלא אהבה. פלא זה של דביקות-פתאום קיומו מוקל לעיתים קרובות אם הוא משולב, או נפתח, במשיכה מינית או בקיום יחסים מיניים.

אולם סוג זה של אהבה מטבע ברייתו אינו בר-קיימא. השניים לומדים להכיר זה את זה היטב ודביקותם מקפחת יותר ויותר את אופיה המופלא עד שניגודם, אכזבותיהם ושעמומם ההדדי קוטלים כל מה שנותר מההתרגשות ההתחלתית.

ברם, בתחילה אין כל זה מחוור להם: לאמיתו של דבר, עוצמתם של "דיבוק האהבה" ושל ה"טירוף" הזה של האחד כלפי חברו, הם בעיניהם הוכחה לעוצמת אהבתם אם כי, לאמיתו של דבר אין הם מלמדים אלא על דרגת הבדידות שקדמה להם.

ספק אם יש איזו פעילות, איזו יוזמה, שתחילתה בתיקוות ובציפיות מרובות כל כך ובכל זאת סופה מכזיב תמיד, כאהבה. יש לבחון את סיבות כישלון זה וללמוד מהי משמעותה של האהבה.

(אריך פרום "אמנות האהבה" ע"מ 14-15)

התאהבות ואהבה

התאהבות היא ניסיון גופני טהור.

אהבה היא גופנית וגם נפשית.

לאמיתו של דבר התאהבות כוללת גם רגשות, אבל הם יציבים ומבוגרים פחות מרגשות אהבה. יש להדגיש כי אהבה אינה פחות גופנית מאשר התאהבות, כאשר הראשונה היא רק גופנית ואילו השנייה היא גם גופנית.

אם ההתקשרות ההדדית, שבין שני בני-אדם, היא בעיקרה גופנית, אם ביטויה העיקרי הוא גיפופים, אנחנו יכולים להיות בטוחים שזהו רגע של התאהבות ולא של אהבה.

(ד"ר גיטלסון, "הרי את מקודשת" עמ' 18)

האידיאל של "פלייבוי"

הרבה מן המעוות בעמדה האמריקנית ביחס למין ולאישה ניתן למצוא ברפרוף קצר בירחון "פלייבוי". בירחון מצוטטות, בסיפור ובצילום, עמדות המכונות "נאורות", כלפי האישה והמין.

הסכנות הגדולות ביותר של הירחון מתמקדות בעמדות ובגישות שהירחון נוקט ובתוצאה הבלתי־נמנעת: תופעות המתירנות.

"פלייבוי" הוא ירחון אנטי־מיני, בכך שהוא מציג את המין כעיסוק לשעות הפנאי וכבילוי מענג בלבד.

זהו ירחון אנטי־נשי, שכן האישה פועלת בו לתועלתו של הגבר. האישה חדלה להיות מכובדת, נאהבת ומטופחת; היא מוצגת כחפץ למטרות משחק, כצעצוע שניתן להשליכו בתום המשחק.

זהו ירחון אנטי־אנושי, מכיוון שהוא מצמק אנשים למימדי רובוטים אשר יצריהם הגופניים שולטים בהם ואשר, בעבורם, החיים הם משחק המיועד לספק הנאות. יסודה של תפיסה זו היא שלילת האצילות האנושית.

(פנחס סטולפר, "הברית הסודית" עמ' 22-23)

בעולם, שבו להיות "שייך" פירושו לרכוש את מוצר הצריכה האחרון, מתייחסים אל המין כאל פריט נוסף לפעילות בעת הפנאי: פריט שיש להשתמש בו במיומנות וביעילות כמו במכונת, מערכת סטריאו, מקטרת טובה או מערכת תופים.

נערה הופכת להיות "נערת פלייבוי" נחשקת, שאין לוותר עליה. היא פושטת צורת חי ולובשת צורת דומם. היא איננה עוד אישה כי אם "שפנפנה", סמל המין והרבייה ברמה חייתית. אין היא מתקשרת בקשר קבוע או מקבלת עליה אחריות; כתום המשחק מסתיים תפקידה של החברה־למשחק ועליה להבין את חוקי המשחק.

עורך הירחון טוען, כי הוא נושא את בשורת השחרור. הוא מנפנף ברצינות רבה בדגל הכנות וגילוי הלב ואולם לאמיתו של דבר הוא לובש צורה חדשה של עריצות.

"זהו שעבוד הנעלה שבנו למחשבות מתמידות על תשוקה, על תאוה ועל חשק, עד שמוחנו עסוק דרך קבע בגופנו והתוצאה היא שלילה עצמית של יכולתנו לעדן את מניעינו ולטהר את רוחנו. האדם שבנו מושפל כבהמה, הנשלטת על ידי יצרה ועל ידי האינסטיקטים, הטבועים בה."

רחל נריה / מול מבוכת המתירנות

"להיות חפץ פירושו לחדול להיות אנושי. הפיכתם למשחק של הרגש ושל הכוח העז המעניקים חיים, המהווים בסיס למשפחה ויוצרים את הדור הבא, היא עלבון לאישיות האנושית ושליטת קדושתו ואצילותו של האדם".

(שם, עמ' 25-26)

הכורח בהתמודדות

"המאבק הפנימי של בני הנוער הוא חיוני, שכן בלעדיו אין התפתחות פנימית. כדי להיות מבוגר חייב בן העשרה להתנסות ברגשות ולא בפעולות גופניות".

(פרופ' גינות, "בין הורים לבני העשרה", עמ' 136)

הקשר בין ליקויי התפתחות האישיות לבין יחסי-מין בגיל ההתבגרות

ד"ר חיים אורמיאן, עורך האנציקלופדיה הלימודית, קובע: "בכל מקרה של חיי מין בגיל ההתבגרות, נדחקת לקרן-זוית ההתעניינות בכל בעייה שאינה מינית-אירוטית".

העלייה התרבותית והשכלית, שמביאה להתבגרות בעקבותיה, אינה מצויה בכל אלה אשר מקיימים יחסי-מין מלאים".

(הפסיכולוגיה של ההתפתחות, לקט פרקים לעיון, עמ' 175)

דומה שקיים יחס של פרופורציה הפוכה בין המתח האינטלקטואלי, האסתטי והחברתי לבין חיי-מין מלאים בימי ההתבגרות.

(“פסיכולוגיה חינוכית” עמ’ 145)

הוכח, שדווקא הקרנה רוחנית ראשונה זו של הבשלה מינית, מעלה את חיי הנפש לעילא ולעילא. ולא עוד, אלא אריכותה של תקופה זו היא אחד הגורמים הקובעים את הרמה שאליה מגיע העיצוב הרוחני.

(ד”ר אורמיאן, “הפסיכולוגיה של ההתפתחות” עמ’ 176)

גם קנסי הגיע למסקנה זו. הוא ערך מחקר בין קבוצת גברים משכבות סוציאליות נמוכות, שהצליחו בכוחות עצמם להתרומם מעל לרמת משפחותיהם גם בהשכלה וגם בקריירה; ממחקרו עולה שגברים אלה, בשנות העשרה המוקדמות שלהם, זמן רב לפני שהלכו לאוניברסיטה או שבחרו את מקצועם בחיים, כבר פיתחו מעצורים בתחום ההתנהגות המינית; מעצורים הדומים לאלה הקיימים במשפחות בעלות רמת-השכלה גבוהה.

(ד”ר ספוק, “מדריך לחיים ולאהבה”, עמ’ 52)

הפער שבין הבשלות הגופנית לבשלות הנפשית

התהליך הנפשי איטי יותר מן ההתפתחות הגופנית; בדרך כלל אנו עדים לכך שנערה מפותחת מבחינה מינית, שהיתה יכולה להרות וללדת, רחוקה עדיין מן הבגרות הנחוצה כדי להיות אם, המגדלת את בניה.

התבגרות זו מלווה בשינויים בטעמה של הנערה, בסדר העדיפויות שלה (מה חשוב יותר: שפס יפה או יכולת לפרנס משפחה?) וכיולת הבחנתה ובחירתה בחברה אליה היא משתייכת. שינויים נפשיים אלה מאפשרים לאישה הצעירה לצעוד קדימה, ולהגיע למצב בו היא תהיה מסוגלת להקים משפחה עם בן-זוג הראוי לה.

הבגרות הנפשית המוקדמת ביותר המסכמת את תקופת ההתבגרות

הגופנית המתמשכת של הנערה, אינה באה לפני גיל 18-19, כלומר: שנים מספר לאחר ההתבגרות הגופנית.

הצעיר מאחר, בהתבגרותו, מבנות גילו.

מכל האמור לעיל חייבים אנו להבחין בין היכולת הביולוגית להעמיד ולדות (בממוצע בגיל 14), לבין היכולת לתפקד כהורים מבחינה נפשית. על כן מצווים הצעירים להימנע מאפשרות של הפרייה עד הגיעם לבגרות נפשית ממשית.

כי עלינו לזכור: מתחת לגיל מסויים ההריון הוא תמיד אסון לנערה, ואין זה חשוב מה יהיה גורל ההריון; אם הוא ייגמר בהפלה מלאכותית יהיה זה אסון (גם מבחינה אפשרות של פגיעה בפריונה וגם משום עצם הפעולה המשאירה אותות נפשיים קשים אצל נערה צעירה), וכך גם אם היא תלד ותמסור את היילוד לאימוץ או אם תתחתן בגיל צעיר מדי בגלל ההריון או תישאר עם תינוקה כאם בלתי נשואה.

על הנערה לזכור איפוא, כי הדבר תלוי אך ורק בה: על ידי הימנעות מקיום יחסי מין, יש באפשרותה למנוע אסון. כמו כן חשוב לזכור, שלא יכול להיגרם כל נזק על-ידי הימנעות מקיום יחסי מין, במשך תקופה ארוכה מאוד. על הצעיר המכבד את נערתו לדאוג לה בכל נפשו ולא לאלץ אותה לעשות דבר, שאין להשיבו ושעליו עלולים שניהם להתחרט מאוחר יותר.

(ד"ר לנצ'ט, "מאחורי עלי התאנה", עמ' 74-73)

מעניין, שעל אף הגישה המתירנית הכללית הקיימת בארצות-הברית הרי במחקר, שערך ואנס פאקארד על התייחסותם למין, ביטאו תלמידי קולג' — רוב ניכר של הגברים וכמעט כל הנשים — את הדעה, כי הזדווגות בגיל ההתבגרות אינה רצויה אלא אם כן בני הזוג נשואים.

(את תוצאות המחקר מביא ד"ר ספוק, בספרו "מדריך לחיים ולאהבה")

"חברות קבועה" בין נער ונערה

בדור הקודם התאפיין גיל ההתבגרות בחברות בתנועת נוער או בהקמתה של חברת-נוער מורחבת. בימינו מתאפיין גיל ההתבגרות בהקמת מוסד

חברתי חדש: "חברות קבועה". זהו "מוסד" המבוסס על "חובות" ו"זכויות", חובות של נאמנות הדדית בתקופת החברות ומתן זכויות יתר ביחסים שבינו לבינה. בשל חוסר ידע על ההבדלים במיניותם של הבן והבת סוברת הבת, שהמניעים לחברות ביניהם שווים וכי פירושה של המלה "אהבה" אצל הבן והבת המתבגרת, הוא אחיד. גישה זאת מפתחת אצל הבת אשליית אהבה ועלולה לגרום לה להתפתות, בשם האהבה.

במאמר, שנפרסם בארה"ב ב-READER'S DIGEST, על ההבדלים שבין נערים לנערות בתגובותיהם על גירויים מיניים, סוכם: "יש הבדל ביולוגי ואמוציונלי גדול בין נערים מתבגרים לנערות מתבגרות. תשוקה מינית מתעוררת בקרב נערים בהתפרצות רגשות גדולה, בהנאה מיידית ובתאוה גדולה, התופסת מקומם של רגשות עמוקים של אהבה ורוך, ואילו בקרב הנערות קיימת הפרדה בין אהבה לבין משיכה גופנית. אך מרביתן קושרות קשר אמיץ את תאוותן המינית עם רגשות של אהבה רומנטית. לכן נוטים הנערים להיות אדישים אל נושא המין הרבה יותר מהנערות, אך הם גם אלה הדוחקים יותר ברגע המידי של פגישה מינית.

אם הנערה איננה מבינה את השונות הזאת שבינה לבין הנער, היא עלולה להתבלבל כאשר נער עוגב עליה. עליה לדעת שאין פירוש הדבר, בהכרח, שהוא אוהב אותה ומאותה סיבה אין זה עלבון אם נער "שם עליה ידיים". במידה מסוימת זה טבעו, ואולם אין זה עלבון אם הנערה תסרב לו. רגשותיה מתעוררים באיטיות רבה יותר אך הם גם המוצקים יותר, והם הם הגנתה מפני תוצאות העלולות לנבוע מנצחון דחפיו של הנער — תוצאות שתהיינה רציניות הרבה יותר לנערה מאשר לנער.

גם המוטיבציה ל"חברות" שונה אצל כל אחד משני המינים. מיניותה של הבת נפשית יותר (יש אומרים ש־70 אחוז ממיניותה היא נפשית) והיא מחפשת כחבר את הנפש הקרובה ואת ההוכחה שהיא אכן רצויה ואהובה. היא זקוקה ליחסו לשם חיזוק הביטחון העצמי שלה וההרגשה, כי היא נחמדה ומושכת.

הרצון להיות "אהובה" חזק בעיקר אצל נערות שסבלו מחסך-רגשי בגיל הילדות או שהן מרגישות עצמן מקופחות בשל חוסר התיחסות בבית, בין אם הרגשה זו מוצדקת או רק מדומה. רגשות אלה יוצרים את תחושת חוסר-הביטחון הבסיסי ואת הרגשת-הנחיתות. בנות אלה מתפעלות

מתשומת הלב להן זוכות ומאשלית-אהבה, והן מתפתות בנקל מכל דיבור מרשים.

בת שחושבת: "אם אין לי פגישה במוצאי שבת, אינני שווה ולא כלום", בת אשר בטחונה העצמי והערכתה העצמית תלויה בפגישות או בקפריזות של נערים, גוררת את עצמה למידה גדושה של אומללות מיותרת".
(פנחס סטופלר, "הברית הסודית" עמ' 39).

נוסף לצורך לחזק את בטחונו העצמי והצורך להוכיח לעצמו את גבריותו, מחפש הנער בחברות גם את הקרבה הגופנית. המניע לחברות אצל הנער המתבגר הוא, לעיתים, הרדיפה אחרי המתח שבגירוי והוא איננו מודע כלל לצד הרגשי של הבת ולתוצאות המעשה שכן חסרה אצלו, לעיתים, תחושת ההתחשבות בזולת. הידידות והחברות של הבן עם הבת יכולות להיות עבורו אפיזודה חולפת, ואילו אצל הבת, קשורה החברות גם בהרגשה נפשית עמוקה.

ממחיש את הדבר אחד הפסיכולוגים (מן העיתונות):

כשבן הולך עם בת לקולנוע ורואה תמונה מגרה, הוא מתעורר ומחבק את הבת, שיצאה אתו לקולנוע. הבת מפרשת זאת כביטוי ליחס המיוחד אליה, והיא חושבת: "הוא אוהב אותי". היא שמחה על היחס שהוא מגלה כלפיה וכבר מוכנה לצאת אתו פעם נוספת כדי לפתח את ההרגשות האלה, וכך נוצרת חברות מקרית.

ומוסיף הפסיכולוג: בת צריכה לדעת שאילו ישבה על ידו בקולנוע בת אחרת, הוא היה מגלה כלפיה אותו יחס.

הבדל זה הוגדר יפה על-ידי פרופ' גינות, בספרו "בין הורים לבני-העשרה": "אצל הבנים המין הוא סמל לבגרות ולגבריות, אצל הבנות הוא אמצעי נגד כדידות".

(שם, עמ' 129)

"הבנים משחקים באהבה, כדי להשיג מין,

הבנות משחקות במין, כדי להשיג אהבה".

(שם, עמ' 130)

"הבעיה מתעוררת משום שתאוותו הגופנית של הנער חזקה עד כדי כך, שהוא ירצה למצוא לה פורקן מייד כשימצא את בת-זוגו. הנער שניחן בקצת העזה, בוודאי גם ינסה להשיג זאת. אם תיעתר הנערה לניסיונות ההתקרבות שלו, והגיפופים יחרגו אל מעבר לגבול ההתפתחות האמיתית של הרגשות, הם ייפכו למחרת לעיקר מעיינם, מפאת עצם החוויה המרטיטה".

(ד"ר ספוק, "בעיות מין בגיל ההתבגרות", "איתנים", כרך ט"ו).

"הדחף הביולוגי של הנערים עושה אותם לא פעם רבי-מרץ, עקשנים, והפראזולוגיה המרדנית מסייעת בידם להתגבר על מעצוריהן של הנערות הצעירות.

(ד"ר הלנה דויטש, "בעיות חברתיות של גיל ההתבגרות" עמ' 108)

רבים עומדים על ההבדל הזה ועל השלכותיו, ובעיקר מרחיב על כך את הדיבור ד"ר ספוק בספרו "מדריך לחיים ולאהבה". הוא מביא שם תוצאות של מחקר, שנערך בתקופה האחרונה בקרב נשים אקדמאיות שחיו עם חבריהן.

במחקר התברר, כי 50% מהן ציפו להתחתן עם ידידיהן בתום הלימודים, ואילו בקרב הגברים עצמם רק 12.5% היו שותפים לגישה זו. הוא מסכם שמספרים אלה מדגישים את העובדה. כי נערים וגברים משחקים לעתים קרובות תפקיד של מפתים ומנצלים.

(ד"ר ספוק, "מדריך לחיים ולאהבה" עמ' 36)

הוא מוסיף אמנם כי, "נער או גבר מסוגלים להתאהב ברצינות, להיות נאמנים ומתחשבים לא פחות מנערה, אבל הם גם יכולים — בעיקר אם אין להם התחייבות כלפי אף נערה לנהל הרפתקת אהבים המבוססת בעיקרה על משיכה גופנית, כמעט מבלי להיות מעורבים בה באופן רגשי. — הם נסחפים בהגזמה בהבעת רגשותיהם בגלל ההתלהבות הרגעית, כמו כן הם יכולים לסיים את ההרפתקה כמעט ללא חרטה, ועם מעט מאד דאגה לבת-הזוג".

(שם, עמ' 34-33)

תאוותם הגופנית של הנערים והגברים היא על-פי-רוב תובענית בהרבה מזו של הנשים והיא אף בררנית פחות. היא נעתרת על-פי-רוב בקלות לקסמיה של נערה יפה ומושכת. אישיותה של הנערה אף היא אינה בעלת חשיבות במקרים רבים, אם גופה מושך ועוטה לבוש מגרה.

(ד"ר ספוק, "איתנים", כרך ט"ו, חוברת ד')

הבת — במרבית המקרים — היא תוצר של סביבתה ושל הלחצים החברתיים מצד המשפחה והחברים. — הן נכנעות ללחצים חברתיים או לדרישותיהם העקשניות של צעירים דחופי יצר, חסרי אחריות וחסרי מעצורים. דווקא הן, המסכנות יותר מכל, המניחות על כף המאזניים את שלימותן הגופנית, את שמן הטוב, את כבודן ואפילו את גורל חייהן, מהמרות על עתידן ומעמידות בספק את הגשמת חלומותיהן !!!

(פנחס סטופלר, "הברית הסודית" עמ' 72).

ידע המבוסס על השוני בהתנהגותם של שני המינים ועל הרקע השונה לצמיחתה של האהבה בגיל צעיר, יגביר את המעצורים אצל הבת כדי למקד את החברות במסגרת "אפלטונית" וכשיר את הבת לאהבת אמת. כמו-כן יש להסביר את הזיקה החזקה שבין גירויים מיניים, תמונות עירום, ספרות פורנוגרפית, קולנוע וקרבת יתר לבנות — לבין המתח המיני והשאיפה לפורקן; הסבר זה יוכל לעורר אצל הרבה בנים רציניים את הרצון להתרחק מגירויים מיותרים כדי להגביר את השליטה העצמית שלהם.

התעוררות הליבידו של הבת כתוצאה מהקרבה הגופנית

למגע הגופני הקרוב, המתבטא בגיפופים ובנישוקים, יש השלכות מרובות על ההתפתחות המינית של הבת. יצר המין של הבת במשך גיל ההתבגרות, הוא רדום: בהעדר גירויים חזקים נשארת הבת, על-פי-רוב, שלווה ורגועה עד לגיל מבוגר יותר והיא מסוגלת להתרכז בלימודים בשלוות נפש או להתעניין בתחומים אחרים, המפתחים את אישיותה. במקרה של "חברות קבועה" עלול יצר המין להתעורר מוקדם יותר, וכך עלולה הבת להזיק לפיתוח אישיותה על-ידי מתן תשומת-לב מועטת

ללימודים: כמו כן היא מועדת לנישואין בגיל צעיר ביותר, כתוצאה מפיתוח רגשותיה.

"תשוקותיהן הגופניות של הנערות הן לרוב פחות עזות ותובעניות מאלו של הנערים. הן רדומות ומתעוררות רק עם נסיונות ההתקרבות של הנערים. אין להסיק מכך שאין לנערות ענין עמוק בנערים, אדרבה, הן מבלות שעות רבות בפטפוטים על בני המין השני, ומנתחות אותם לפי כוח משיכתם הרומנטי. עם זאת אין הן פוסחות גם על הצדדים הריאליים כקובעים בשיקולים על עתיד משותף. מכל מקום על הנערה לדעת עוד בראשית תקופת התבגרות שגם לה עשויה להיות משיכה מינית חזקה.

בילוי ממושך בחברתו של נער נאה ומושך, מוכרח להביא מקץ שבועות או חדשים, אם שניהם בגדר הנורמה, לידי דרישה ליתר אינטימיות. טבעה של דרישה זו שהיא גוברת והולכת, וכל צעד אינטימי רק מגביר את התשוקה לצעד נוסף.

(ד"ר ספוק, "איתנים", כרך ט"ז)

"הליבידו" של הבת משתנה בהתאם לניסיון: והנערה שלא היה לה ניסיון, כאשר היא מתחילה להתעסק ה"ליבידו" אצלה מתעורר!

(ד"ר לנצ'ט בסימפוזיון ב"את")

הקרבה והאינטימיות הגופנית סוחפת ממגע ולטיפה לביטוי עז יותר של רגשות מיניים.

(ד"ר סגל, "סוד הנעורים" עמ' 81)

אפשר לעודד נערות ונשים צעד אחר צעד להתרגשות מינית גדלה והולכת, וכשתתנסינה בכך הן עשויות אפילו להתגעגע לכך.

(ספוק, "מדריך לחיים ולאהבה" עמ' 53)

לנישואין בגיל שבו קיים עדיין פער בין הבגרות המינית לבגרות הנפשית וכושר השיקול של הבת עדיין לקוי, קיימת סכנת כשלון. כאשר מתחתנים אחר-כך, האם נישואין מתוך כורח המציאות, ללא תכנון מוקדם ומחושב, יכולים להוות בסיס איתן לחיי משפחה מוצלחים?

בארצות-הברית הוכח, ש־90% מקרב מתבגרים צעירים שנישאו בעקבות הריון בלתי מתוכנן – התגרשו (מן העיתונות).

בקשר להבדלים שבינו לבינה ראוי להדגיש, כי לבת קל יותר לשמור על התחומים ולקבוע את הסייגים, מאחר שהיא מתעוררת לאט יותר והמעצורים מתפתחים אצלה בעיקר כתוצאה מהתפתחות נפשית-רגשית. בכל מקרה תישאר היא שומרת הגבול."

(ספוק, "איתנים")

המניעים לקירבה בין המינים בגיל ההתבגרות

לבד מן המשיכה הגופנית ומן החיפוש אחר בן זוג מתאים, ישנם גורמים נוספים המקרבים נער ונערה זה לזה; אחד מהם הוא הסקרנות, שאינה יודעת שבעה, לרדת לעומקם של מסתרי המין. בקרב כל נער, כאצל כל גבר, קיים חשש תת-הכרתי שמא אינו גבר אמיתי ומאהב מושלם. חשש זה מקנן בקרב הנער בעיקר בתקופת ההתבגרות המאוחרת וגורם לו לרצות להוכיח לעצמו שהוא אמנם מסוגל לזכות באשה, לתמוך בה ולהעניק לה סיפוק.

אצל האישה קיים החשש הסמוי, שמא לא תיטיב לקסום לבחיר לבה ושמא לא תצליח להיענות לו כראוי. מובן, שגם במקרה זה גדול החשש בתקופת ההתבגרות בטרם ניתן לאשה לאמתו או להפריכו.

סיבה נוספת להתקרבות בין נערים לנערות הנפוצה בימינו במידה מופרזת, היא השאיפה לרכוש חבר או חברה, כדי שלא לחרוג מן המקובל. גם אלה שאינם בשלים לחיזור משום בחינה, כופים על עצמם את הרדיפה אחרי בני זוג ואת משחק האהבים.

(ד"ר ספוק, "איתנים" כרך ט"ז, חוברת ג')

"האמנם סובר הבן שהוא אוהב את הבת, בו בזמן שהוא מוכן לסכן אותה מבחינה רגשית, גופנית וחברתית? – יתכן שהוא מודרך ע"י טיפשות או תאוה, אך אין הוא מונע ע"י אהבה."

(שאלה אחרת מופנית אל הבת:) "האם חשבת שהנך מניחה לו לבן להסתכן בגרימת נזק לעצמו, לחוש אשמה או מבוכה, או פחד מפני אבהות? — — — האם את אוהבת אותו על בסיס של נתינה או לקיחה? — — — אם את, בעומדך על מניעיו, רוצה לשתף עמו פעולה — הרי הרגשתך כלפיו היא חמלה, צער, אמהות או מזוכיזם — אך אינה אהבה."

(ד"ר הומן, "ילדים זקוקים לאהבה-הורים לעצה", עמ' 194)

כאשר הצעיר דורש: "אילו באמת אהבת אותי היית נעתרת לבקשתי" צריכה הנערה לומר בפשטות: "אילו כיבדת אותי, היית מכבד גם את עקרונותי". או, יתר על כן: "כיצד קרה שאין לך עקרונות בסיסיים שיסייעו בידך לראותני כאישיות ולא סתם כמטרה לתאוה? המשיכה המינית בין גבר לאשה אינה משחק. החיים, האהבה, הילדים, המשפחה והעתיד שלי, חשובים הם מכדי לשטות בהם. מקומם בשותפות קבועה ומקודשת, במסגרת המבנה המוכר כבית ומשפחה."

(פנחס סטופלר, "הברית הסודית", עמ' 28)

השלכותיה השליליות של ההתנסות המינית

במקרה שהיחסים המיניים הראשונים הם בלתי מספקים, מתפתחים אצל בני הזוג רגשות של כשלון וחוסר-שלמות, הפוגמים בהסתגלות הכללית שלהם.

(ד"ר סגל, "סוד הנישואין" עמ' 94)

במחקר, שנערך מטעם המרכז לדמוגרפיה בבתי ספר תיכוניים, נמצא כי הדיווח על רגשות שליליים כמו חרדה, אשמה, גועל נפש וכו' לאחר המגע המיני הראשון, אופייני יותר לבנות מאשר לבנים ושכיח יותר אצל הצעירות מאשר אצל המבוגרות.

"יחסי מין העלולים להסתיים מכל סיבה שהיא באכזבה, סלידה, מבוכה, השפלה, אי-התאמה, חוסר-סיפוק, התרגשות או תקלות בלתי-צפויות

אחרות, שלא יימחו ולא יישכחו בנקל. הנסיונות בעתיד להפיק הנאה מיחסי-אישות חוקיים עלולים להתקל בקשיים, עקב זכרונות לא קרואים מן העבר.

(ד"ר הומן, "ילדים זקוקים לאהבה, והורים לעצה" עמ' 179)

אם התנסות זו בחיי המין מביאה לסיפוק, מחפש כל בן-זוג הזדמנות להוסיף ולחזור על הנסיון. התנסות חיובית הופכת לצורך שקשה להשתלט עליו, ובני-הזוג שהחלו בה בצוותא, אם נפרדו מאיזו סיבה, נמשכים לספק צורך זה עם כל העולה והנקרה בדרכם.

(ד"ר סגל, יסוד הנישואין, עמ' 64)

סכנה זו שמצביע עליה ד"ר סגל, מתאמת ומתחזקת ע"י עדים רבים: "יש אשר בת, אחרי שפעם חייתה עם גבר, תמשיך בדרך זו גם עם גברים מקריים אחרים שהיא תפגוש בדרכה. אז היא מתחילה להדרדר".

(דברי בנות בסימפוזיון, שהתפרסם בירחון "את")

קיים חשש רציני שבמקרה של כשלונות בכל שטח שהוא, לימודים או עבודה, ניתוק חברתי או סתם שעמום ו"מצב-רוח", עלולה הבת לחפש פיצוי ב"אהבה", כביכול.

תוצאות הניתוק — סבל

הכאב, הצער והסבל באהבה נכזבת הם נוקבים וחריפים ככל כאב או עינוי אחר עלי אדמות. יש בני נוער הנפגעים כל כך, שלעולם אינם מתאוששים ומחלימים.

(ד"ר סגל, "סוד הנעורים")

ומוסיף ספוק: "כשפרשת אהבים מגיעה לקיצה, ואחד מן השניים עדיין מאוהב בשני, גורם לו הדבר סבל רב. יתכן שבהתקשרויות הבאות שלו יהיה יחסו שטחי יותר, או ציני, כדי למנוע מעצמו כאב לב. דבר זה עלול לפגוע ביכלתו לקיים חיי משפחה יציבים בעתיד."

תדמית עצמית שלילית

אינטימיות מופרזת — — — מובילה בסופו של דבר, לעתים קרובות, לניתוק הקשרים, משום שלפחות אחד מבני הזוג מתחיל למאוס בעצמו מחמת המשיכה הגופנית המופרזת.

אבדן זה של הכבוד העצמי הוא רציני ביותר, הואיל וההערכה העצמית של הפרט היא הקובעת את שלוות הנפש בהווה, ומטפחת את תקוותיו לעתיד.

(ד"ר ספוק, איתנים ט"ז, ג')

רגשות אשם

אם — למרות כל המגרעות שבחוסר נסיון, פחד הגילוי, וחפזון — תושג חוויה מינית מספקת מבחינה רגשית וגופנית, הרי רגש האשם העלול לרבוץ על מצפון השותפים עשוי לחבל בהתמסרות גופנית אידיאלית לבן-הזוג.

(ד"ר הומן, ילדים זקוקים לאהבה הורים לעצה, עמ' 197)

לכאורה, רגשות אשם הינם נחלת העולם השמרני, בעוד שבעולם המתירני כאילו אין מקום לרגשות אשם. לאמיתו של דבר אין הדבר כן, אם כי ישנם מלומדים המקווים לרפא רגשות אשם על-ידי כדיקה מחודשת של הערכים, בכדי לשנות את ההתנהגות.

(ד"ר הומן, שם עמ' 202)

הבנות סובלות מרגשות אשם חזקים, מאחר שאידיאל ה"אני" של הנערה מבוסס במידה רבה על האם — האם האידיאלית — לא זאת המינית, פחותת הערך, ומשום כך כה עמוקים שורשי הזיקה היסודית של הנערה לצניעות.

(ד"ר הלנה דויטש, "בעיות חברתיות של גיל ההתבגרות")

רחל נריה / מול מבוכת המתירנות

המקור העיקרי לרגשותיו (של הנער) אינן הבלוטות, אלא התמונה שהוא יוצר לעצמו, בגילים שלוש, ארבע, חמש, על מכלול היחסים של הוריו. התדמית שהוא יוצר לו אינה מציאותית כי אם אידיאלית. — — — כל ילד קטן ניחן מלידה באינסטינקט טבעי לצייר לעצמו תמונה אידיאלית של אהבת הוריו ומסירותם זה לזו — וכך אליו. הוא סבור, כמו כן, שאהבה רומנטית מינית שייכת רק לתחום הנישואין, כיוון שרק במסגרת זו היה עד לה.

אין הנער מעלה בדעתו, בגיל זה, כי גבר ואשה יכולים לחיות יחד או לבוא ביחסי מין מחוץ למסגרת הנישואין — — — וכיון שהציב לעצמו מטרה ללכת בעקבות דוגמא זו, המשמשת לו אות ומופת במשך כל שנותיו הראשונות, אין פלא שגם בשנות הנעורים והבגרות ימשיך להבחין בין אהבה נורמלית או מכובדת בתחום הנישואין לבין פיתויים מיניים מסוג אחר.

(ספוק, "מדריך לחיים ולאהבה", עמ' 34)

חשיבותו של קרום הבתולין

ניתוק קרום הבתולין איננו ארוע פיסיוולוגי גרידא, כפי שמנסים להציג אותו, כי אם חוויה פסיכולוגית. השינוי הפיסי הוא ביטוי חיצוני למשבר, משבר המעבר מנערו לנשיות.

בשעת המגע המיני הראשון מאבדת הבת לא רק את בתוליה הגופניים אלא, מה שהרבה יותר חשוב: את בתוליה הנפשיים. עתה הופכת הנערה לאדם אחר. כלשון העם — "היא מאבדת את תומתה". הנערה יוצאת מתוך הויה חסרת סיכסוך ונכנסת למערבולת סיבוכים שאין לצפותם מראש, לניגודי תפיסת עולם ומצפון ולניגודים עם ההורים ועם הסביבה. בעוד שעד כה חיתה בתמימות ואמון לסביבתה, עכשיו היא נאלצת להסתר דברים ותמרונים, לשקרים ותככים. היא נעקרת מנמל-המבטחים של ילדותה לים הגדול של יצרים, שאין ממנו חזרה לנמל-הילדות. הולך לאיבוד משהו שאין להחזירו. זאת תרית מעבר גורלית בהתפתחות המינימלית של האשה.

(ד"ר פריץ כהן, "חיינו המיניים", עמ' 242-243)

ישנם גברים רבים הרוצים לשאת רק בתולה, שטרם נתנסתה בחיי-מין. רק כלפיה יכול להיות להם רגש של כבוד והערכה. הם טוענים, שאם הסכימה לבוא עמהם ביחסי-מין לפני הנישואין, מה יבטיח שתהא נאמנה להם לאחר מכן?

(ד"ר סגל, "סוד הנעורים" עמ' 95)

המוסר הכפול והמשולש

נערות רבות מתפתות לגיפופים מרחיקי לכת בטענה שרק כך תוכלנה לזכות במחזורים ולהחזיק בהם. יש לחזור ולהדגיש כי כאשר זוכה הנער בחסדיה של בת זוגו, ילמד הוא להעריכה פחות ככל שילכו ויתוריה וירכו. דבר זה נכון גם אם הוא יוסיף, לכאורה, לתובעם.

נערות חייבות לדעת שנערים, המנצלים את קלות הדעת שלהן, אינם מאחרים לגלות את כוזם בשיחות שופעות הלעג, שהם מנהלים בינם לבין עצמם.

(ספוק, "איתנים" ט"ז, ג')

בגיל השירות בצבא עדיין קיימת, לפעמים, גישה זו. כך כותב ד"ר עמי שקד, ראש המכון לטיפול, מחקר וחינוך מיני בתל-השומר, במאמרו: "האם הכנת את שעורי הבית במין" ("מעריב", י"ז אייר תשל"ט)

"בנושאי מין משפיע הצבא בעיקר בכיוון של לחץ חברתי. מצד אחד חיילות מתמסרות בגלל שעמום, בדידות, ריחוק מהבית או לחצים של הירארכיה צבאית — ומצד שני, תבורות של גברים, היושבות יחד באוהל ומספרות סיפורים. באותה הזדמנות נוצרת גם מתוספסות מינית, ושאיפה למין לשם מין, ללא רגש וללא אחריות מינית. הבחור חש בוז לאשה שאינה נותנת, ובוז לאחר מעשה על כך שהיא נותנת."

צריך, איפוא, להכיר במצב, בו קיים סטנדרט כפול לפיו מה שמותר לבנים אסור לבנות, ומה שמשתמע מכך — לפחות לגבי חלק מן הבנים

שהתנסו ביחסי מין — הוא כי הם תופסים את בת-הזוג, אשר עמה קיימו יחסי-מין, כמי שנוהגת שלא בהתאם לנורמה המקובלת עליהם עצמם.

"במילים אחרות: אצל חלק מן הבנים קיים לא רק סטנדרט כפול, אלא סטנדרט משולש: 1) זה המתייחס לבנים — אשר להם, כביכול, מותר. 2) זה המתייחס לבנות, שלהלכה לא רצוי אף על פי שהם עצמם לוחצים עליהן מבחינה מעשית. 3) הנורמה המתייחסת לבנות אשר אתן יהיו מוכנים להתחתן, בבא העת."

במחקר שנערך מטעם המרכז לדמוגרפיה בבתי-ספר תיכוניים בארץ (בשנת תשל"ג) נמצא כי "מחצית מן הבנות הצעירות שדיווחו כי קיימו יחסי-מין, סבורות כי חשוב מאוד, או חשוב, לשמור על הבתולין עד לנישואין".

התפתחות האהבה

צורת האהבה מתפתחת בד בבד עם התפתחות המחשבה והגוף... והתפתחותה מושפעת על-ידי האישיות המתפתחת, כפי שעשוי לקרות לגוף ולמחשבה המתפתחים. כן עלולה להתפתחות התקינה של האהבה, כולה או בחלקה, להיעצר עקב תנאי סביבה חמורים, כך שלא תתעלה לעולם להתפתחותה הנורמלית המלאה... התינוק הרוך מרוכז כולו בתוך עצמו... אהבתו כולה אנוכיית... עם התבגרותו מתחיל הילד לחוש אהבת-גומלין, ולבסוף, אם ישחק לו מזלו, מתקדם הילד לקראת הכושר לאהבה, המבוסס על מה שהוא מסוגל להעתיך על מושא אהבתו, והתלוי בהחזרת-אהבה נורמלית.

האהבה מבשילה, איפוא, לקראת רגש, המושתת על התשוקה להקריב למען הנאת הנאהב, בתגובה על אהבתו של זה. אם לפעמים נעצרים באחד משלבי ההתפתחות, תלוי הדבר בחוויותיו של כל אדם.

(ד"ר הומן, "ילדים זקוקים לאהבה הורים לעצה", עמ' 195)

האהבה בגיל צעיר הינה פיסית, בעיקרה

הקשר בין בני-זוג בגיל הנעורים הינו — בשל היעדר הבגרות הנפשית — פיסית בעיקרו.

מנהגים הרווחים לאחרונה מטעים אנשים צעירים, שאינם מסוגלים עדיין להחליט החלטות לטווח ארוך או לאהוב באופן עמוק, לחשוב כי אהבה מינית רומנטית היא, מטבעה, בעיקר גופנית.

(ספוק שם, 75)

אמנם רגש האהבה בגיל זה יכול להשתלט כליל ולהיות לא פחות חזק מאשר בגיל מבוגר יותר, אבל הוכח, כי בדרך כלל הרגש אינו מבוסס על היכרות וחיבה הדדיים אלא על הופעה מושכת של האהוב, ולעתים אין לבני הזוג שום עניין משותף. זוהי הסיבה לכך שאהבות צעירות רבות מתלקחות באש עזה ודועכות תוך שבועות או חודשים אחדים."

(ד"ר ספוק, שם 76)

שלילת האנושיות מן האהבה

מפגשי זוגות אלה בגיל צעיר — לפני שהם מסוגלים לחשוב על צרכיו הרגשיים של בן הזוג יותר מאשר על חשוקתם הם, לפני שהם מסוגלים להציע אהבה מלאת עדנה, גורמים לשלילת האנושיות מן האהבה ומהווה הכנה גרועה לנישואים.

"דורנו למד כי שחרור האדם מהדחקה ומרגש אשמה, כלומר, ממשמעת, מריסון ומהבחנה בין טוב לרע, אינו עושה את האדם בריא יותר מבחינה אמוציונלית. תוצאתם של ביטול האיפוק והריסון, והנהגת "מוסר חדש" של "חופש מיני" היא, שהאדם גילה כי מין ללא איפוק הופך לחסר משמעות ולבלתי חשוב. לעולם לא תהיה למין זה משמעות מעבר למשחק נשיקות של ילדים.

(פנחס סטופלר, ה"ברית הסודית" 33)

שואה פסיכולוגית

גישה שלילית ביותר ליחסי מין בגיל ההתבגרות מציגה ד"ר הלנה דויטש. היא טוענת, ש"דור זה של צעירים השליך מאחרי גוו את האהבה הרגשנית הרומנטית הרגילה, כאילו היתה נעל ישנה ותו לא". — — — "אני סבורה" היא אומרת, שהעדר כל השתתפות רגשית עמוקה של ערבה ומשאלה, של כאב ושמחה, של תקווה ויאוש — יחד עם אותה הערצה כלפי המושא הנחשק — מהווה שואה פסיכולוגית".

(בעיות חברתיות בגיל ההתבגרות, עמ' 109)

אצל צעירים שהם צעירים מאד, הפורקן המיני, החוזר לעיתים קרובות מדי, מושג בקלות רבה מדי, אינו מביא אתו שום סיפוק רגשי אמיתי.

(שם 102)

"אין ספק, שהתעסקות מוקדמת מדי בסיפוק מיני מפריעה להתפתחותם של רגשות אמיתיים ועדינים של אהבה והתפעלות".

(שם 110)

השפעה על התפתחות האופי

את השפעתם השלילית של יחסי מין בגיל ההתבגרות על התפתחות האופי רואה ד"ר הלנה דויטש בארבעה תחומים:

(1) "אי השתנות הנארקסיזם ליחסי מושא", כלומר בהיעדרה של הבגרות הנפשית המתגלה בדרך כלל על-ידי העברת המוקד מהאהבה העצמית לאהבת הזולת. נער או נערה כאלה ממשיכים גם להבא להיות מרוכזים בעצמם, והם ממשיכים להיות אגואיסטים ואגוצנטריים.

(2) "התעדנותם של היצרים פשוט חסרה במקרים רבים", כלומר האדם נשאר צמוד להרגשותיו המיניות והגופניות, מבלי שיוכל להעמיק אותן

בעתיד בחיי הנישואין במעורבות נפשית, ע"י אמפתיה, הכנת הזולת והתחשבות בו.

(3) "המרתם של הערכים הרגשיים בדרכים פרימיטיביות של תפקודים ביולוגיים פשוטים איננה מספקת, למעשה, את נפש הצעיר", כלומר הוא נשאר חסר סיפוק נפשי-רגשי.

(4) הפיצוי שלו הוא שבמקום הערכים הרגשיים שאכדו לו הוא מרבה לדבר דיבורים ריקים על "קידמה" ועל "דור חדש" והוא מלא האשמות, המכוונות כנגד החברה.

אין פלא שנוער החי ח"י "חופש מיני" מחד גיסא וסובל מרגשי-אשמה מאידך גיסא, מחפש לו אידאולוגיה מרוממת על מנת להצדיק את התנהגותו. האידאולוגיה היא: "האיסור אינו נעשה כפעולה אינדיבידואלית, אלא מועלה לדרגת "שינוי החברה", "דור חדש", כביכול, צורת חיים חדשה המתחייבת מאמת המושרשת בטבע האדם, ולפיכך חפשית מהצביעות של הדורות הקודמים.

ידידות לפני הנישואין

מדוע דורשת מסורתנו כי יחסים בין נערים ונערות ייעצרו בנקודת הנגיעה הפיזית לפני החתונה? מדוע כה חשובה נקודה זו לשמירת האיפוק ההכרחי בקיום התקנים היהודיים של משפחה, נאמנות והויה מקודשת?

מכיון שמעמד הנידה של נערות יהודיות שאינן נשואות הוא נושא הלכתי, לא אדון בו כאן. אך גם אלה אשר אין המצוה ידועה להם יכירו בנגיעה כאבן הגבול ביחסים החברתיים בין נערים ונערות שבו עוברת הידידות אל תחום האינטימיות והמין.

עד לגבול המגע הפיזי קל יותר לשמור על ריסון עצמי ביחסים בין הנער והנערה. אך מרגע המגע והלאה נעשית השליטה קשה יותר. כאשר עוברים על עקרון אי המגע, אין עוד אמצעים אשר ירסנו את הזוג מפני הסתבכות מרחיקת לכת הסתבכות שעבור רבים עלולה, פעמים רבות, להדרדר בהדרגה עד לנקודה שאין ממנה חזרה.

עלי לציין כי כפי שהקשר הפיזי הינו מרכיב הכרחי בחיבור שני אנשים לאחד במסגרת הנישואין, כן גם לפני הנישואין המגע הפיזי, מכל סוג שהוא, יש לו השפעה על יצירת קשר המסמא את האובייקטיביות ומכניס גורמים שאין האדם הממוצע מסוגל להתמודד אתם.

קשר פיזי או אינטימי מכל סוג שהוא, הינם נדבך הכרחי שנועד לאחד. בדבק משתמשים רק לאחר שנתקבלה החלטה לחיבור של קבע. כשהמדובר בבני-אדם, אין החלטה כשלעצמה מספקת ורק הנישואין מבטיחים את השימוש הנכון בו.

הסיבה לכך נעוצה בעובדה, שלכל אדם סף גירוי ותגובה משלו והתורה חייבת להתייחס אל כולנו תוך קביעת תקן אחד, בפרט בשטח חמור כמו זה. אצל כל אחד יכולה זו להיות נקודה אחרת. בדיוק כאן קבעה תורתנו תקן שחל על כולנו ומופנה אל כל אחד מאתנו ומתייחס אל כל אדם כמי שעלול להינזק.

תקן זה מפעיל את הבלמים לפני שהמכונית מתחילה להדרדר במורד הגבעה וממיטה אסון ואומללות לכל החיים. תמורת רגע אחד של רטט מפוקפק לא כדאי לסבול כל החיים מרגשי אשם.

(פנחס סטופלר, "הברית הסודית", עמ' 37-36)

המין מסוכן מכדי לשחק בו בדרך אגב ולהסתכן בו לפני שטכס הנישואין חותם ומקדש את הקשר.

(שם, עמ' 39-38)